
Unele aspecte privind situația economică a României la mijlocul anului 2014

Prof. univ. dr. Constantin ANGHELACHE

Academia de Studii Economice, București

Universitatea "Artifex" din București

Conf. univ. dr. Alexandru MANOLE

Universitatea "Artifex" din București

Abstract

Articolul descrie unele aspecte cheie despre evoluția și starea economiei românești la mijlocul anului 2014. Autorii se concentrează pe evoluțiile majore la nivel macroeconomic, precum dinamica Produsului Intern Brut, comparat la nivelul Uniunii Europene și descriu, de asemenea, situația altor indicatori. Este subliniat efectul crizei asupra economiei naționale și europene.

Cuvinte cheie: *indicatori, evoluție, situație, prețuri, economie*

În anul 2014, România încearcă să facă față efectelor degajate de criza economico-financiară, care fie ca val în dezvoltare sau un nou val, se va prelungi cu efecte în anii următori. Prezența României în Uniunea Europeană evidențiază faptul că se resimte nevoia unui program de măsuri care să asigure un cadru unitar și care să faciliteze transpunerea în practică a măsurilor post-aderare, mai ales absorbția fondurilor comunitare puse la dispoziția României. Țara noastră are însă o problemă majoră bifactorială sintetizată în programe și proiecte de substanță și mai ales în incapacitatea de cofinanțare. În acest context ne putem recunoaște drept țară contribuatoare la Uniunea Europeană.

Rezultatele din 2010-2014 trebuie analizate prin prisma faptului că declanșarea crizei financiare și economice, în primăvara anului 2007 în SUA, în anul 2008 în Europa, cuprinzând în partea finală a anului 2008 și România, a determinat o serie de efecte negative globale și individuale, cu grad de intensitate diferit de la țară la țară, cât și abordări de surmontare a crizei, deopotrivă cu caracter global, cât și în plan național. Venind ceva mai târziu la noi sau fiind prea adânc stimulată psihologic, în 2009-2012, criza a produs efecte economico-financiare negative inimaginabile.

După ce organismele internaționale, guvernele, cercurile de afaceri, analiștii economici, reprezentanții mass-mediei, practic întregul spectru societal, au fost surprinși și aflați în momente de derută și incertitudini pe parcursul unei perioade relativ îndelungate în care efectele crizei au escaladat și s-au exercitat în toate zonele vieții economice și sociale, anul 2012 și evoluția din 2013 indică o perspectivă pentru 2013-2015 descurajantă. Pe acest fond s-au aplicat, până în mai 2012 doar programe de „austeritate”. Preocupările guvernului actual de a repara câte ceva din măsurile de austeritate sunt afectate de lipsa surselor financiare.

Indicatorul cel mai sintetic al României, privind rezultatele obținute în anul 2010, îl reprezintă Produsul Intern Brut, care a fost de 513.640,8 milioane lei, exprimat în prețuri curente ale anului 2010. În 2011, creșterea PIB a fost de 1,1% față de 2010, ceea ce, ajustat la nivelul anului 2011, reliefează o valoare de 519.290,8 milioane lei. Anul 2012 a evidențiat o creștere de 0,6 față de 2011 și de 4,9%, față de același an, date deflate, a PIB, ajungând la 596.681,5 milioane lei, date definitive.

În anul 2013, pe baza datelor semidefinite, rezultă o creștere anuală de 3,5% a PIB față de anul 2012. În cifre absolute, valoarea PIB în 2013 a fost de 617.565,4 milioane lei, date nedeflate. În primul semestru al anului 2014, evoluția PIB a stagnat, luând în considerare datele curente nerevizuite, exostând totuși o creștere sensibilă în urma deflării. Indicatorii macroeconomici de rezultate au înregistrat o evoluție negativă în perioada ianuarie 2009 - ianuarie 2012 ca urmare a efectelor crizei economico-financiare, ineficienței activității guvernamentale și lipsei unui program coerent anti-criză, bazat pe măsuri proactive.

PIB-ul a înregistrat o reducere¹ în perioada 2010 - 2012. În același timp, ținta de inflație nu a putut fi atinsă, iar investițiile străine directe s-au redus. În primele șase luni ale anului 2014, a crescut datoria externă, a sporit datoria publică internă, balanța de plăți externe înregistrează deficit cumulativ, veniturile populației au stagnat, unele ramuri ale economiei naționale au înregistrat stagnări, bugetul consolidat a devenit volatil datorită veniturilor certe reduse, rezultat al unei colectări deficitare sau dezinteresate etc. Din anul 2013, situația s-a redresat, existând și o mai bună colectare a veniturilor la bugetul consolidat. PIB/locuitor calculat pe baza parității puterii de cumpărare a fost în 2013 de 10.759 unități paritate de cumpărare standard (unitatea monetară de referință la nivelul Uniunii Europene, ca valută convențională ce exclude influențele diferitelor prețuri naționale).

1 Anghel M.G. și alții (2012). *Evoluția produsului intern brut și a investițiilor străine directe în ultimul deceniu*, Revista Română de Statistică – Supliment

Din studiul datelor constatăm, în primul rând, că, aproape în toate cazurile, evoluția trimestru de trimestru, atât sub aspectul comparării cu trimestrul anterior, cât și în raport cu trimestrul corespunzător din anul precedent, este una relativ pozitivă, evidențiind o creștere la nivelul UE 28.

Acest fapt a consemnat ieșirea din recesiune pe ansamblu UE. Partea a doua a tabelului, comparație cu perioada corespunzătoare din anul anterior, arată și ea o evoluție pozitivă în sensul diminuării constante a descreșterii (în toate două trimestre) în raport cu trimestrele corespunzătoare din 2012.

Observăm că o serie de 7 țări au înregistrat creșteri reduse, ne semnificative.

Restul țărilor, între care și România, s-au confruntat și în 2013 cu efectele crizelor declanșate de recesiune. În anul 2012, ritmurile de creștere s-au temperat și lasă loc interpretării reapariției efectelor crizei, în valul al doilea. Problema menținerii euro, declanșată de situația din Grecia, Italia, Spania, Portugalia și Irlanda, stimulând multe analize ce conduc la perspective pesimiste.

Privită în context european, situația din punct de vedere al fenomenului recesiunii arată că o singură țară, Polonia, nu a intrat în această stare, înregistrând creșteri consecutive.

Alte 14 țări membre ale UE, între care Germania (motorul economiei europene) are și în 2013-2014 o creștere notabilă. Unele dintre acestea, precum: Franța, Olanda, Suedia, Marea Britanie, Slovacia, Danemarca au înregistrat creșteri consolidate în cele două trimestre, prefigurând o evoluție pozitivă așteptată la nivelul întregului an 2014.

Altele, precum: Belgia, Spania, Ungaria, au marcat creșteri labile cel puțin într-unul din două trimestre, fapt ce denotă o anumită incertitudine pentru finalul anului 2013, fiind posibilă alunecarea în recesiune.

Ratele creștere a PIB - date ajustate sezonier -

	Percentage change compared with the previous quarter				Percentage change compared with the same quarter of the previous year			
	Q3 2013	Q4 2013	Q1 2014	Q2 2014	Q3 2013	Q4 2013	Q1 2014	Q2 2014
EA-18	0.1	0.3	0.2	0.0	-0.3	0.5	1.0	0.7
EU-28	0.3	0.4	0.3	0.2	0.2	1.1	1.4	1.2
Belgium	0.3	0.3	0.4	0.1	0.4	0.8	1.2	1.0
Bulgaria	0.5	0.3	0.3	0.5	0.9	1.2	1.2	1.6
Czech Republic	0.4	1.5	0.8	0.0	-1.0	1.1	2.9	2.7
Denmark	0.0	-0.3	0.6	-0.3	0.7	0.7	1.3	0.0
Germany(4)	0.3	0.4	0.7	-0.2	0.3	1.1	2.2	1.3
Estonia	0.2	-0.1	-0.7	0.5	0.4	-0.3	-1.1	2.5
Ireland(4)	1.8	-0.1	2.7	-	1.7	-1.2	5.1	-
Greece(1)	-	-	-	-	-3.2	-2.3	-1.1	-0.2
Spain	0.1	0.2	0.4	0.6	-1.1	-0.2	0.5	1.2
France(4)	-0.1	0.2	0.0	0.0	0.3	0.8	0.8	0.1
Croatia(1)	-0.1	-0.3	0.0	-	-0.5	-1.1	-0.6	-0.6
Italy	-0.1	0.1	-0.1	-0.2	-1.9	-0.9	-0.4	-0.2
Cyprus	-0.9	-0.7	-0.6	-0.3	-5.7	-5.0	-3.9	-2.5
Latvia	1.1	0.6	0.6	1.0	4.1	3.6	2.3	3.5
Lithuania	0.4	1.2	0.7	0.8	2.4	3.4	3.1	3.1
Luxembourg	0.5	1.0	0.8	-	2.8	3.0	3.8	-
Hungary	1.1	0.7	1.1	0.8	1.8	2.9	3.3	3.7
Malta	-0.5	0.8	1.1	1.3	2.7	2.8	3.8	2.7
Netherlands(2) (4)	0.2	0.6	-0.4	0.5	-0.9	1.0	0.0	0.9
Austria (3)	0.3	0.4	0.1	0.2	0.4	0.7	0.8	0.9
Poland	0.8	0.7	1.1	0.6	2.0	2.5	3.5	3.3
Portugal	0.3	0.5	-0.6	0.6	-0.9	1.5	1.3	0.8
Romania	1.5	1.1	-0.2	-1.0	4.3	5.0	3.7	1.5
Slovenia(4)	0.5	1.2	0.0	1.0	-0.7	1.9	1.9	2.8
Slovakia	0.5	0.6	0.7	0.6	1.0	1.6	2.2	2.4
Finland(4)	0.4	-0.3	-0.3	0.2	-0.4	0.1	-0.2	-0.1
Sweden	0.3	1.6	-0.1	0.2	0.6	3.0	1.8	1.9
United Kingdom	0.8	0.7	0.8	0.8	1.8	2.7	3.0	3.1

: Datele nu sunt disponibile

- (1) modificări procentuale față de același trimestru din anul precedent, calculate din date ne-ajustate sezonier.
- (2) modificări procentuale față de același trimestru din anul anterior, calculate pe bază de date ajustate.
- (3) ratele de creștere sunt calculate utilizând component de trend.
- (4) toate ratele de creștere se bazează pe metodologia ESA2010.

Notă: ajustările sezoniere nu includ corecția pentru Irlanda, Portugalia, România și Slovacia.

Sursa de date: Eurostat,

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/images/8/84/Growth_rates_of_GDP_in_volume_%28based_on_seasonally_adjusted_data%29_2014Q2.png, accesat în data de 10.11.2014

Situația creată impune unele discuții, dar, rezumativ, acestea s-ar limita la:

- importurile au scăzut față de anul precedent. Importurile au rămas rentabile deoarece, chiar dacă uneori s-a înregistrat o apreciere a monedei naționale față de euro și USD, prețurile angro și en detail, nu s-au ajustat prin reduceri, societățile comerciale considerând că este un bun câștigat la care nu este cazul să renunțe;
- pe de altă parte, exporturile¹ au crescut în perioada 2012 - 2014,

1. Anghel M.G. și alții (2012). Production and Trade of Goods, Revista Română de Statistică – Supliment

întrucât această fluctuație a cursului de schimb față de cele două valute din coșul valutar de referință a stimulat producția internă pentru export, aceasta devenind mai rentabilă la export, situația se va menține pe același trend și în perioada următoare.

- în mod normal, deficitul unei țări, inclusiv al României, nu este alarmant în măsura în care face parte dintr-un program de împrumuturi externe, dirijate pe proiecte, care să nu afecteze avuția națională;
- în contextul în care importurile au avut o înclinație spre bunurile de larg consum, situația poate fi tratată ca negativă.

Bibliografie

1. Anghel M.G. și alții (2012). *Evoluția produsului intern brut și a investițiilor străine directe în ultimul deceniu*, Revista Română de Statistică – Supliment
2. Anghel M.G. și alții (2012). *Production and Trade of Goods*, Revista Română de Statistică – Supliment
3. Anghelache, C. (2014) – *România 2014. Starea economică pe calea redresării*, Editura Economică, București
4. Anghelache, C. (2013) - *România 2013. Starea economică sub povara efectelor crizei*, Editura Economică, București
5. Anghelache, C. (2012) - *România 2012. Starea economică în criză perpetuă*, Editura Economică, București
6. Anghelache C.; Anghelache G.V. (2012) – „GDP and the Final Consumption of Romania. Evolution and Correlation in the Last Decades”, Metalurgia International nr.8, p.158 ISSN 1582-2214, Editura științifică F.M.R., revistă citată în bazele de date internaționale SCOPUS, EBSCO, THOMSON SCIENTIFIC MASTER JOURNAL LIST, Sci Search
7. Ftiti, Z. (2010) – „The Macroeconomic Performance of the Inflation Targeting Policy: An Approach Based on the Evolutionary Co-spectral Analysis”, Economic Modelling, Volume 27, Issue 1, January, Elsevier
8. Thomas, R.L. (1997) – “Modern econometrics – an introduction”, Editura „Financial Times – Prentice Hall”
9. Turdean, M.S., Prodan L., (2012) – „Statistică pentru afaceri”, Editura ProUniversitaria, Bucuresti, ISBN 978-606-647-312-5
10. Voineagu V., Furtună F., Voineagu M., Ștefănescu C., *Factorial analysis of socio-economic phenomena, in regional profile*, RAMIS Publishing House, Bucharest, Romania, 2002
11. *** *Buletinul Statistic* nr. 1-12/2002, 1-12/2003, 1-12/2004, 1-12/2005, 1-12/2006, 1-12/2007, 1-12/2008, 1-12/2009, 1-12/2010, 1-12/2011, 1-12/2012, 1-12/2013 și 1-7/2014 editat de Institutul Național de Statistică
12. *** Comunicate de presă pe anul 2014 ale Institutului Național de Statistică http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/images/8/84/Growth_rates_of_GDP_in_volume_%28based_on_seasonally_adjusted_data%29_2014Q2.png, retrieved 10.11.2014